

Pikkusahasammal

Liten revmossa

Bazzania tricrenata

Uhanalaisuusluokka (IUCN): vaarantunut (VU)

Uhanalainen (LSA 521/2021)

Luonnehdinta

Pikkusahasammal on 2–8 cm pitkä ja 1,5–2 mm leveä, ruskeanvihreä maksasammal. Sen kylkilehdet ovat kolmiomaisen puikeat tai kolmiomaiset, alaspäin tai-puneet ja kärjestä 2–3 hampaiset. Verson alapuolella olevat kookkaat vatsalehdet ovat matalasti ja epäsäännöllisesti 3–4-liuskaiset. Pikkusahasammal muistuttaa silmälläpidettävää isosahasammalta (*Bazzania trilobata*), mutta on hieman tätä pienempi.

Elinympäristö ja levinneisyys

Pikkusahasammalta tavataan paikoittaisena lähes koko Suomen alueella. Se kasvaa löyhinä mättäinä tai yksittäin varjoisilla ja pienilmastoltaan kosteilla paikoilla, kuten rotkoissa ja kanjoneissa, kallioiden tyvillä ja lohkareiden juurilla.

Nykytila ja uhkatekijät

Pikkusahasammaleesiintymät ovat suppeita ja hajallaan. Kallioiden edusmetsien hakkuut ovat vähentäneet sammalen elinympäristöjä, ja rakentaminen on hävittänyt joitakin esiintymiä. Alle viidennes pikkusahasammalen nykyisistä kasvupaikoista on suojeltu.

Hoitosuositukset

Pikkusahasammalen kasvupaikka ja sen välitön ympäristö tulisi säilyttää jatkuvasti peitteisinä. Lähiympäristöä tulisi käsitellä niin, että varjoisuus ja pienilmaston kosteus säilyvät. Esiintymiä on metsälain mukaisilla jyrkänkeillä, rotkoissa ja kuruissa. Näiden elinympäristöjen ominaispiirteiden muuttaminen on kielletty. Osa sammalen kasvupaikoista on METSO-ohjelmaan sopivia kohteita (muut monimuotoisuudelle merkittävät kalliot ja jyrkänkeet).

Lähteet

- Damsholt, K. 2002: Illustrated Flora of Nordic Liverworts and Hornworts. Denmark. 840 s.
- Piippo, S. 1996: Maksasammalten määrittämissuositukset, neljäs uudistettu painos. Helsingin yliopiston kasvitieteen monisteita. Helsinki 996. 75s.
- Ulvinen, T., Syrjänen, K. & Anttila, S. (toim.) 2002. Suomen Sammalet – levinneisyys, ekologia, uhanalaisuus. Suomen ympäristö 560. Suomen ympäristökeskus, Helsinki. 354 s. Verkköjulkaisuna: <http://hdl.handle.net/10138/40617>

Kuva: Michael Lüth